

nová e st eti k a

mezi krajinami
2024

ČVUT

FA

(1) ZUZANA ŠTEMBEROVÁ

(2) JITKA HLAVÁČKOVÁ

(3) VLADIMÍR SITTA

(4) MARTIN PROMINSKI

(5) VINCENT DE BOER

(6) KAROLÍNA PAUKNEROVÁ

(7) JANA TICHÁ

(8) EVA JENÍKOVÁ

(8) DAGMAR ŠUBERTO VÁ

(9) BARBORA MULLERO VÁ

(1)(2)
Odborné garantky konference
/ Conference experts
(2)(3)(4)(5)(6)(7)
Hlavní mluvčí / Keynote speakers
(1)(8)(9)(10)
Odborná exkurze a workshop
/ Professional excursion and workshop

ANOTACE Konference Mezi krajinami, která se letos zaměřuje na téma „nová estetika“, pokračuje již třetím rokem v analýze aktuálních diskurzů zkoumání krajiny a možností jejich implementace v oboru krajinářské architektury. Jejím cílem je reflexe současného komplexního pohledu na krajinu v kontextu antropocénu prostřednictvím mezioborového přístupu. Významným záměrem konference je skrze multidisciplinární přístup ke studiu a formování krajiny povzbudit aktivní dialog mezi studenty, akademickými pracovníky a odborníky z různých oblastí a institucionálních zázemí. Akci pořádá Ústav krajinářské architektury ve spolupráci s Ústavem urbanismu Fakulty architektury ČVUT a Galerií hlavního města Prahy.

TÉMA Třetí ročník doktorandské konference se zabývá otázkami vývoje pohlížení na krajinu včetně míst „mezi místy“, jejichž zkoumání vnáší do tradičního vnímání kulturní krajiny nové podněty. Ptáme se, zda ohled na životní prostředí a biodiverzitu představuje významný posun ve vzhledu měst a krajiny. Jak reflektují současné proměny krajiny krajinářští architekti, urbanisté a umělci? Pod názvem „Nová estetika“ chce konference umožnit setkání různých přístupů k soudobému vnímání krajiny, představit strategie uměleckých intervencí v krajině a estetické formy tvarování krajiny samotné. Snahou je propojit více přístupů – urbanistický, sociologický, krajinářský, environmentální i umělecký. Témata příspěvků mohou ukázat napětí nebo soulad ve vnímání současné antropocenní krajiny. Mottem konference je kontextuální vnímání a mnohohrstevnatost aspektů estetických, sociálních a kulturních funkcí krajiny, její historická paměť i komunitní potenciál. Jedním z aktuálních témat je také pohyb člověka, ale i zvíře a rostlin, krajinou a jeho záznam, podobně jako současné vědecké zkoumání psychofyzických aspektů vnímání různých typů krajin.

ANNOTATION The conference Between Landscapes, which this year focuses on the theme of ‚new aesthetics‘, continues for the third year the analysis of current discourses of landscape research and the possibilities of their implementation in the field of landscape architecture. It aims to reflect on the current complex view of landscape in the context of the Anthropocene through an interdisciplinary approach. A key aim of the conference is to encourage active dialogue between students, academics and professionals from different disciplines and institutional backgrounds through a multidisciplinary approach to the study and design of landscape. The event is organised by the Institute of Landscape Architecture in cooperation with the Institute of Urbanism of the Faculty of Architecture of CTU and the Prague City Gallery.

THEME The third edition of the Doctoral Conference is concerned with questions of the evolution of the landscape view, including the places ‚between places‘, whose exploration brings new impulses to the traditional perception of the cultural landscape. We ask whether the consideration of the environment and biodiversity represents a significant shift in the appearance of cities and landscapes. How do landscape architects, urban planners and artists reflect contemporary landscape transformations? Under the title „New Aesthetics“, the conference aims to bring together different approaches to contemporary perceptions of landscape, to present strategies for artistic interventions in the landscape and aesthetic forms of shaping the landscape itself and aesthetic forms of shaping the landscape itself. The aim is to bring together multiple approaches – urban, sociological, landscape, environmental and artistic. Papers may address tensions or harmonies in the perception of contemporary Anthropocene landscapes. The theme of the conference is contextual perception and multiple aspects of the aesthetic, social and cultural functions of landscape, its historical memory and community potential. The movement of humans, animals and plants through the landscape and its record is also a topical issue, as is current scientific research into the psychophysical aspects of the perception of different types of landscape.

8:30 Registrace účastníků / Registration of participants

9:00 Úvodní slovo / Introduction

DALIBOR HLAVÁČEK — *děkan Fakulty architektury*
/ Dean of the Faculty of Architecture

ZUZANA ŠTEMBEROVÁ — *vedoucí Ústavu krajinářské architektury*
/ Head of the Department of Landscape Architecture

— I — **Mezi land artem a environmentem:**
Krajina a umělecké diskurzy
Between Land Art and Environment:
Landscape and Artistic Discourses

9:05 VLADIMÍR SITTA → p.10

Papoušci v Malešicích / Parrots in Malešice

9:35 JITKA HLAVÁČKOVÁ → p.12

Od epistemologie k terapii krajiny a zpět: Role umění
v poznávání krajiny / From epistemology to landscape
therapy and back: the role of art in landscape cognition

9:55 MICHAL SEDLÁK → p.14

Vytlačená stopa / Printed trace

PETRA BOUDOVÁ → p.16

Nelehká cesta k zachování osobité estetiky industriální
krajiny / The difficult path to preserving the distinctive
aesthetics of the industrial landscape

DAGMAR ŠUBRTOVÁ → p.18

Periferie přirozené obnovy
/ The periphery of natural regeneration

TEREZA NOVÁKOVÁ & HELENA JIRÁKOVÁ → p.20

Proměna krajiny po požáru / Landscape transformation
after the fire

KARIN GROHMANNOVÁ → p.22

Recept na soutěž: umění, zákon a zeleň
/ Recipe for competition: art, law and greenery

10:40 Přestávka – občerstvení / Break – refreshments

11:00 MARTIN PROMINSKI → p.26

What kind of aesthetics for landscape architecture
in the Anthropocene?

11:35 VINCENT DE BOER → p.28

Park in the water

12:00 MARISA FERREIRA → p.30

Untold Climate Stories

CARMEN MARISCAL → p.32

Walking in Post-industrial Landscape

KATEŘINA KREBSOVÁ → p.34

Environmentální historie a teorie architektury
/ Environmental History and Theory of Architecture

BARBORA MULLEROVÁ → p.36

Deep mapping a alternativní záznamy krajiny
/ Deep mapping and alternative landscape records

IDA CHUCHLÍKOVÁ → p.38

Význam uměleckého průzkumu a narativní
interpretace mentálních obrazů území / The importance
of artistic exploration and narrative interpretation
of mental images of the territory

VLADIMÍR ARNOŠT → p.40

Nová estetika post-těžebních krajin centrální Evropy
/ The New Aesthetic of Post-Mining Landscapes
in Central Europe

ZDENĚK ENT → p.42

Soutok – laboratoř proměny; Interpretace aspektů
krajiny prostřednictvím umění / Soutok – laboratory
of Transformation; Interpreting Aspects of Landscape
through Art

MIROSLAV ČIBÍK → p.44

Sídliskové (mezi)priestory – potenciál dier v panelech
/ Neighbourhood (inter)spaces – the potential
of holes in panels

ALEŠ HNÍZDIL → p.46

Jak vnímat umělecký výzkum v oboru krajinářská
architektura? / How to perceive artistic research
in the field of landscape architecture?

13:10 Přestávka na oběd / Lunch break

— III — **Teorie versus praxe nové estetiky**
Theory versus practice of new aesthetics

14:00 **KAROLÍNA PAUKNEROVÁ** → p.50

Vágní terény města: Antropocenní dialogy mezi lidským a mimo-lidským / Vague terrains of the city: Anthropocene dialogues between the human and the extra-human

14:25 **JANA TICHÁ** → p.52

Úskalí udržitelnosti / Failure of sustainability

15:00 **EVA BODO** → p.54

Umělec jako spojující médium umění a zapomenutých prostorů / Artist as connecting medium of art and spaces in abeyance

ZUZANA ŠTEMBEROVÁ → p.56

Voda a město, nový vztah, nová estetika?
/ Water and the city, a new relationship, a new aesthetic?

EVA JENÍKOVÁ → p.58

Hledání nového vztahu mezi plánováním města a městskou krajinou – proměny vnímání městské přírody / Finding a new relationship between urban planning and the urban landscape – changing perceptions of urban nature

KRISTÝNA KŘÍČKOVÁ → p.60

Estetika komponované krajiny a její přesah do dnešní doby
/ The Aesthetics of Composed Landscape and its Overlap to the Present Day

JAN PEŠOUT → p.62

Estetika volné krajiny jako významný faktor přijetí proměny hospodaření směrem k uhlíkové neutralitě / Aesthetics of the open landscape as an important factor in the acceptance of the transformation of management towards carbon neutrality

ADAM VARGA → p.64

Zdivočenje riadené dátami – Využitie generatívnej AI k transformácii urbanizovanej krajiny / Data-Driven Wilderness – Using Generative AI to Transform Urban Landscapes

ADÉLA CHMELOVÁ → p.66

Tvář peri-urbánní Prahy – okrajová estetika
/ The Face of Peri-urban Prague – Peripheral Aesthetics

15:35 Závěr – přestávka / Conclusion – break

— IV — **Doktorandské kolokvium: uzavřená debata**
PhD Colloquium: closed debate

16:00 Uzavřená debata odborníků a doktorandů se zpětnou vazbou nad příspěvky
/ Closed debate of experts and PhD students with feedback on contributions

17:00 Závěr kolokvia / Conclusion of the colloquium

Exkurze a workshop

/ Postindustriální environmentální estetika

Excursion and workshop

/ Post-industrial environmental aesthetics

Kladno — 23.10. / 12:00 – 18:00

ZUZANA ŠTEMBEROVÁ

EVA JENÍKOVÁ

BARBORA MULLEROVÁ

DAGMAR ŠUBRTOVÁ

**Mezi land artem
a environmentem:
Krajina a umělecké
diskurzy**

— I —

**Between Land Art
and Environment:
Landscape and
Artistic Discourses**

VLADIMÍR SITTA

Papoušci v Malešicích — Parrots in Malešice

Ing. Vladimír Sitta

byl v letech 2014–2023 vedoucím Ústavu krajinářské architektury

FA ČVUT, kde od roku 2016 také vyučuje teoretické předměty.

Od roku 1981 působil ve významných studiích v Austrálii, kde posléze založil vlastní studia Room 4.1.3 Pty Ltd (s R. Wellerem, 1997–2005) a Terragram Pty Ltd, Design of Environments (od 1985).

Realizoval řadu experimentálních parků a zahrad, architektonických i urbanistických realizací, uměleckých děl i výstavních instalací.

Patří mezi ně například Walla Mulla Park (Sydney, 2011) nebo WOYF Community Center (Waterloo Sydney, 2012). Získal na čtyřicet odměn a ocenění včetně AILA President Award for “Services to Culture of Landscape Architecture in Australia” (2002), Lenne Prize (1979, 1985).

was the head of the Institute of Landscape Architecture at the CTU

in 2014–2023, where he has also been teaching the Landscape Architecture Technology and Ecology courses (since 2016). Since 1981

he has worked in large studios in Australia, where he subsequently established his own studios, Room 4.1.3 Pty Ltd (with R. Weller, 1997–2005) and Terragram Pty Ltd, Design of Environments (since 1985). He has designed a range of experimental parks and gardens, architectural and urban design projects, artworks and exhibition installations. These include Walla Mulla Park (Sydney, 2011) and WOYF Community Centre (Waterloo Sydney, 2012). He has received

over forty awards and honours including the AILA President’s Award for “Services to the Culture of Landscape Architecture in Australia” (2002), Lenne Prize (1979, 1985).

ABSTRAKT Současná reprezentace krajiny v projektech krajinářských architektů a architektů je zcela v zajetí digitální manipulace. Superrealistické perspektivy se lísají oku diváka, potlačují přítomnost nebukolické infrastruktury a dalších projevů problematické urbanity. Ze zeleného listoví číší zdravý život a ideální bezproblémová existence v jinak nepřátelském prostředí. Skrze pár kliků vyrostlé stromy rozpřahují své spanilé třicetileté větve do věčného slunce. Pod stromy dovádí hipsterská generace s tvářemi rozchechtanými umělou inteligencí. Krajinářští architekti i studenti nabízejí své schopnosti k vykouzlení ekologického ráje. Do tohoto ráje vstupuje realitou zaneřádaná každodennost. Příspěvek je zaměřen na konfrontaci hyperrealistické prezentace s realitou a na nutnou reformu našeho hokynaření s obrazy krajiny.

ABSTRACT The contemporary representation of landscape in the projects of landscape architects and architects is entirely captivated by digital manipulation. Super-realistic perspectives charm the viewer’s eye, suppressing the presence of non-bucolic infrastructure and other manifestations of problematic urbanity. Healthy life and ideal problem-free existence radiate from green foliage in an otherwise hostile environment. Through a few clicks, digitally grown trees spread their magnificent thirty-year-old branches into the eternal sun. Under the trees, a hipster generation frolics with faces beaming thanks to artificial intelligence. Landscape architects and students offer their skills to conjure an ecological paradise. However, this paradise is interrupted by the reality of a polluted everyday life. The contribution focuses on the confrontation between hyper-realistic presentation and reality and the necessary reform of our engagement with images of the landscape.

Od epistemologie k terapii krajiny a zpět. Role umění v poznávání krajiny — From Epistemology to Landscape Therapy and Back: The Role of Art in Landscape Cognition

Mgr. Jitka Hlaváčková, Ph.D.

je teoretickou umění působící v Galerii hlavního města Prahy (od 2006),

kde je kurátorkou sbírky fotografie a nových médií. Připravila řadu výstav a publikací, podílí se na přípravě programu Umění pro město a v roce 2021–2023 byla kurátorkou festivalů *m³ – umění v prostoru* a *Re-connect Art*. Vedle teorie akustického umění, fotografie a videoartu se věnuje také výzkumu urbánních a environmentálních uměleckých strategií. Aktuálně je řešitelkou dlouhodobého mezinárodního evropského grantu *Horizon 2020* zaměřeného na mechanismy, jejichž pomocí „spatial practices“ podněcují veřejný dialog a podporují empatické a inkluzivní způsoby soužití v městském prostoru. Je členkou představenstev profesních organizací Kulturní a kreativní federace ČR a Spolku Skutek.

is an art theoretician working at the Prague City Gallery (since 2006), where she curates the photography and new media collection. She has prepared a number of exhibitions and publications, is involved in the preparation of the *Art for the City* programme, and in 2021–2023 was curator of the *m³ – Art in Space and Re-connect Art* festivals. In addition to acoustic art theory, photography and video art, she has also researched urban and environmental art strategies. She is currently the Principal Investigator of *Horizon 2020*, a long-term international European grant focusing on mechanisms through which „spatial practices“ stimulate public dialogue and promote empathetic and inclusive ways of living in urban space. She is a member of the boards of the professional organisations Cultural and Creative Federation of the Czech Republic and Spolek Skutek.

ABSTRAKT Příspěvek na několika příkladech současné environmentální umělecké praxe zkoumá roli uměleckých strategií pro vývoj epistemologie krajiny. Demonstruje potenciál umění coby nástroje reflexe místa a přehodnocení jeho emocionálního vnímání i funkce. Ptá se, co současné postkonceptuální umělecké přístupy vypovídají o vnímání civilizované krajiny oproti dílům klasických estetických kategorií? Proč mohou dočasné, performativní a participativní koncepty lépe pronikat do hlubších vrstev identity místa? Jakým způsobem umožňují umělecké strategie pojmenovat a pochopit určité fenomény nacházející se na okraji zájmu, v oborových mezerách nebo mimo oblast bezprostřední lidské zkušenosti? Umělecké experimenty, mezi něž patří i některé projekty Galerie hlavního města Prahy, naznačují možnosti, jak pracovat s krajinou jako s aktivním a proměnlivým společenským fenoménem.

ABSTRACT This contribution examines, through several examples of contemporary environmental artistic practice, the role of artistic strategies in the development of landscape epistemology. It demonstrates the potential of art as a tool for reflecting on place and reevaluating its emotional perception and function. It asks what contemporary post-conceptual artistic approaches reveal about the perception of civilized landscapes compared to works in classical aesthetic categories. Why can temporary, performative, and participatory concepts penetrate deeper layers of place identity? In what ways do artistic strategies enable us to name and understand certain phenomena that lie on the fringes of interest, in disciplinary gaps, or outside the realm of immediate human experience? Artistic experiments, including some projects from the Gallery of the Capital City of Prague, suggest possibilities for working with the landscape as an active and changing social phenomenon.

Vytlačená stopa

— The Printed Trace

MgA. Michal Sedlák

je vizuální umělec a pedagog (PedF UK). Ve své volné i užitě tvorbě se zabývá především tématem objektu ve fyzickém veřejném prostoru, ve volné i v městské krajině. Často se ve svých tvůrčích konceptech dotýká oblastí architekturu a krajinné architektury, designu, řemeslných tradic, ale také moderních technologií. Je autorem řady monumentálních realizací v krajině, například v pražské Stromovce.

is a visual artist and pedagogue (Faculty of Pedagogy, Charles University). In his free and applied work, he mainly deals with the theme of the object in the physical public space, in the open and urban landscape. In his creative concepts he often touches the fields of architecture and landscape architecture, design, craft traditions, but also modern technologies. He is the author of a number of monumental realisations in the landscape, for example in Prague's Stromovka Park.

ABSTRAKT Stopa od traktoru vytlačená v hlíně je ve zvětšeném měřítku na Trocnovském náměstí na Žižkově v Praze sochařsky modulovaná jako objekt – krajina pro místo. Inspirací k tomuto návrhu – utopické vizi bylo sledování přemísťování velkých objemů zeminy na rozsáhlých staveništích v oblastech se zemědělskou půdou, ale i pozorování struktur v rámci staveb například kolem železnice na trati Masarykovo n. – Lysá n. Labem. Úvaha se týká zmíněných procesů a jejich „vtlačení“ do urbanizovaného prostoru, který zároveň nabízí variabilní možnosti a úhly pozorování objektu. Inspirace dezénem pneumatiky vychází z faktu praktické potřeby vzpírání se hmotě a tvarově zajímavého otisku, který připomíná terénní architekturu. Estetika staveniště prostřednictvím vytyčování, měření, přesunu hmot nebo dočasného skládkování potřebného materiálu tvoří základ pro otázky, jaká estetická hodnota v civilizované krajině zaniká i vzniká.

ABSTRACT The trace left by a tractor pressed into the soil is sculpturally modulated on a larger scale at Trocnovské Square in Žižkov, Prague, as an object-landscape for the site. The inspiration for this proposal—a utopian vision—came from observing the movement of large volumes of soil on extensive construction sites in areas with agricultural land, as well as observing structures around the railway line from Masarykovo nádraží to Lysá nad Labem. The reflection concerns these processes and their “imprint” on the urbanized space, which also offers variable possibilities and angles of observation of the object. The inspiration from tire patterns stems from the practical need to resist matter and the shape of an interesting impression reminiscent of terrain architecture. The aesthetics of the construction site through marking, measuring, mass transfer, or temporary stockpiling of necessary materials forms the basis for questions about what aesthetic values are lost and what is created in civilized landscapes.

Nelehká cesta k zachování osobité estetiky industriální krajiny — The Difficult Path to Preserving the Distinctive Aesthetics of the Industrial Landscape

Ing. Petra Boudová

je v současnosti studentkou doktorského programu na FA ČVUT v Praze ve studijním programu Architektura a urbanismus, obor Krajinářská architektura, téma Interpretace historické krajiny. Dlouhodobě se věnuje tématu zachrany industriálního dědictví, podílí se na přípravě a realizaci projektů v rámci programů obnovy kulturních a přírodních památek.

is currently a PhD student at the Faculty of Architecture and Urban Planning at the Czech Technical University in Prague, specialising in landscape architecture and the interpretation of historic landscapes. She has long been involved in the preservation of industrial heritage, participating in the preparation and implementation of projects within the framework of cultural and natural heritage restoration programmes.

ABSTRAKT Projekty konverzí industriální architektury se těší uznání odborníků, nabízejí odvážné a kreativní řešení nového využití bývalých továrních komplexů i drobných průmyslových památek. V rámci metropolí reprezentují dialog mezi historií a inovativním designem. Ale nejen opuštěné průmyslové objekty, také postindustriální krajinu je třeba považovat za dědictví průmyslové revoluce. Industriální a následně i postindustriální krajina se vyznačují řadou typických atributů: vzhled a vlastnosti krajiny jsou výsledkem složitého vývoje jejich složek a prvků a vlivu člověka na ně. Současné projekty transformace historické industriální krajiny s hmotnými doklady průmyslového využívání sice nabízejí zachování historického odkazu, ne vždy se ale podaří zachovat specifickou industriální estetiku. Obsahem příspěvku budou příklady různých tvůrčích přístupů ke krajině s industriální minulostí.

ABSTRACT Conversion projects of industrial architecture are gaining recognition from experts, offering bold and creative solutions for the new use of former factory complexes and small industrial monuments. Within metropolitan areas, they represent a dialogue between history and innovative design. However, it is necessary to consider not only abandoned industrial objects but also the post-industrial landscape as a heritage of the industrial revolution. Industrial and subsequently post-industrial landscapes are characterized by numerous typical attributes: the appearance and characteristics of the landscape are the result of a complex development of its components and elements and the influence of human activity. Contemporary transformation projects of historical industrial landscapes, with tangible evidence of industrial usage, may offer the preservation of historical heritage, but do not always succeed in retaining the specific industrial aesthetics. The content of this contribution will include examples of various creative approaches to landscapes with an industrial past.

Periferie přirozené obnovy — The Periphery of Natural Regeneration

MgA. Dagmar Šubrtová
je sochařka a kurátorka, žije a pracuje v Kladně.

Absolvovala Ateliér všeobecného sochařství Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze u Kurta Gebauera, kde pak působila do roku 2013 jako asistentka. Vedle umělecké profese se věnuje i tematickým kurátorským projektům, např. výstavy v Ústavu makromolekulární chemie AV ČR v Praze (2000, 2020) nebo v galerii Hornického skanzenu v bývalém dole Mayrau ve Vinařicích. Jako spolukurátorka se s Milošem Vojtěchovským věnovala mezinárodnímu mezioborovému projektu *Frontiers of Solitude* (2015–2018). V poslední době se stará o Dům sester Válových v Kladně. Ve volné tvorbě se inspiruje industriální krajinou kladenských dolů, změnami reliéfu krajiny v důsledku dobývání uhlí a zemními novotvary, kde nacházejí útočiště zvířata a rostliny.

is a sculptor and curator living and working in Kladno. She graduated from the Studio of General Sculpture at the Academy of Arts and Crafts in Prague under Kurt Gebauer, where she worked as an assistant until 2013. In addition to her artistic profession, she is also involved in thematic curatorial projects, e.g. exhibitions at the Institute of Macromolecular Chemistry of the CAS in Prague (2000, 2020) or in the gallery of the Mining Open Air Museum in the former Mayrau mine in Vinařice. As a co-curator, she worked with Miloš Vojtěchovský on the international interdisciplinary project *Frontiers of Solitude* (2015–2018). Recently, she has been taking care of the Válovy sisters' House in Kladno. In her free work, she is inspired by the industrial landscape of the Kladno mines, changes in the relief of the landscape due to coal mining, and earthen new developments where animals and plants find refuge.

ABSTRAKT Industriální území měst podléhají společenským a ekonomickým vlivům, střídají se zde období prosperity i zániku. Ve fázi, kdy původní funkce průmyslových areálů a staveb ještě nebyla nahrazena novou, vzniká na určitou dobu potřebné místo bez zájmu. Periferie, která poskytuje dostatečnou institucionální svobodu, ve které se často usazují ti, kdo v estetice zanedbanosti, zdánlivého zániku a zmaru nalézají nové impulzy a potenciál. V zónách kolem železničních tratí nebo na původně nevzhledných haldách a odvalech po těžební činnosti je prostor pro neřízenou přírodu, která si na opuštěných, často kontaminovaných místech tvoří nová společenstva a životní podmínky člověku navzdory.

ABSTRACT The industrial areas of cities are subject to social and economic influences, alternating between periods of prosperity and decline. At a stage when the original functions of industrial sites and buildings have not yet been replaced by new ones, a necessary place without interest emerges for a certain period. Peripheries provide sufficient institutional freedom, where those who find new impulses and potential in the aesthetics of neglect, apparent decay, and desolation often settle. In zones around railway tracks or on originally unsightly heaps and tips from mining activities, there is space for unmanaged nature, which creates new communities and living conditions in abandoned, often contaminated places, despite humanity.

Proměna krajiny po požáru — The Landscape Transformation after the Fire

Mgr. Tereza Nováková, Ph.D.

je kurátorka a teoretička současného umění.

Absolvovala doktorské studium na Fakultě umění a designu UJEP v Ústí nad Labem s tématem transformace míst pro kulturní účely a komunitní vztahy. Pracovala v Galerii Emila Filly v Ústí nad Labem, Východočeské galerii v Pardubicích a na projektech CirculUM a TringulUM pro program Umění pro město v Galerii hlavního města Prahy. Tereza propaguje současné umění s environmentální tematikou prostřednictvím platformy a webové databáze Artbiom, která propojuje umění a ekologii. Podílí se také na projektu Public Space Lab, který se zaměřuje na dočasný urbanismus, a je koordinátorkou participace na Odboru rozvoje a péče o veřejný prostor MČ Praha 7.

is a curator, critic, and theorist of contemporary art. She completed her PhD at the Faculty of Art and Design at UJEP in Ústí nad Labem, focusing on the transformation of spaces for cultural purposes and community relations. She has worked at the Emil Filla Gallery in Ústí nad Labem, the East Bohemian Gallery in Pardubice, and on projects such as CirculUM and TringulUM for the Art for the City program at the Prague City Gallery. Tereza promotes contemporary art with environmental themes through the Artbiom platform and web database, which connects art, design, literature, theatre, film, music, art theory, and ecology. She also participates in Public Space Lab, focusing on temporary urbanism, and coordinates participation in the Development and Public Space Care Department of the Prague 7 municipality.

Mgr. et MgA. Helena Jiráková (Helush Yirak)

je intermediální umělkyní, která se dlouhodobě věnuje zviditelňování zajímavých, zároveň však zcela nenápadných přírodních jevů spojených s určitým místem, nejčastěji prostřednictvím performance, čímž se také zabývá ve svém doktorském projektu na FUD UJEP v Ústí nad Labem. S Terezou Novákovou spolupracovala již v letech 2020–2021 na site-specific projektu CirculUM, který se věnoval uměleckému výzkumu osmi lokalit na periferiích Prahy. Projekt Proměna krajiny po požáru je pokračováním společného zájmu o specifickost míst a přírodu.

is an intermedia artist who has long been dedicated to making visible, mostly through performance, interesting but completely inconspicuous natural phenomena associated with a particular place, which is also the focus of her PhD project at the Faculty of Philosophy of the Jagiellonian University in Ústí nad Labem. She has already collaborated with Tereza Nováková on the site-specific project CirculUM in 2020–2021, which focused on artistic research of eight sites on the outskirts of Prague, and the project Transforming Landscapes after Fire is a continuation of common interest in site-specificity and nature.

ABSTRAKT Příspěvek pojednává o uměleckém výzkumu v oblasti požárem zasaženého Národního parku České Švýcarsko, který trvá od roku 2023. Vedle čtyř exkurzí pro umělce i veřejnost proběhla v srpnu 2024 na několika místech Českého Švýcarska dvoudenní výstava nových děl inspirovaných touto oblastí a událostí, mezi nimi dvě performance v Pravčickém dole spojené s odborným výkladem pracovníků Správy Národního parku České Švýcarsko. Práce třiceti autorů z řad fotografů, sochařů, performerů i multimediálních umělců, kteří mají zájem dlouhodobě zkoumat proměnu krajiny, její specifickou vizualitu a další fenomény spojené s požárem, dokládají velký potenciál spolupráce uměleckých a přírodovědných oborů a jejich společný zájem o prezentaci výstupů širší veřejnosti. Vizí není působit jen v regionu, ale věnovat se výstavní, přednáškové a publikační činnosti také jinde v Čechách i zahraničí. Projekt je zaštitěn spolkem Artbiom, který se věnuje rozšiřování povědomí o environmentálním umění.

ABSTRACT This contribution discusses artistic research in the fire-affected Bohemian Switzerland National Park, which has been ongoing since 2023. In addition to four excursions for artists and the public, a two-day exhibition of new works inspired by this area and event took place in August 2024 at several locations in České Švýcarsko (Bohemian Switzerland), including two performances in Pravčická brána valley together with commentary by experts from the Bohemian Switzerland National Park Administration. The works of thirty authors, including photographers, sculptors, performers, and multimedia artists interested in examining the transformation of the landscape, its specific visibility, and other fire-related phenomena, demonstrate the great potential for collaboration between artistic and scientific fields and their shared interest in presenting results to a broader public. The vision is not only to operate in the region but also to engage in exhibition, lecture, and publication activities elsewhere in the Czech Republic and abroad. The project is supported by the Artbiom association, which focuses on raising awareness of environmental art.

Recept na soutěž: umění, zákon a zeleň — A Recipe for Competition: Art, Law, and Greenery

Ing. arch. Karin Grohmannová

je studentkou třetího ročníku doktorského programu na Fakultě výtvarných umění VUT v Brně, architektka a vyučující na Architectural Institute of Prague (ARCHIP). Od absolutoria na Fakultě architektury ČVUT v Praze pracuje v týmu CCEA MOBA (cceamoba.cz), kde se podílí na zlepšování veřejných prostranství (magistrala.eu, viaduktkarlin.cz), publikační činnosti a kde se specializuje na organizaci architektonických soutěží.

is a third-year doctoral student at the Faculty of Fine Arts of the Brno University of Technology, an architect and a lecturer at the Institute of Architecture in Prague. Since graduating from the Faculty of Architecture at the CTU in Prague, she has been working in the team of CCEA MOBA (cceamoba.cz), where she is involved in the improvement of public spaces (magistrala.eu, viaduktkarlin.cz), publishing and specialising in the organisation of architectural competitions.

ABSTRAKT Ve svém výzkumu se zaměřuji na to, jak se umělecká díla dostávají do veřejného prostoru, lépe řečeno, jakým způsobem je pro ně organizován výběr. Mým cílem je najít cestu v rámci české legislativy, která nejen splní očekávání veřejných zadavatelů, ale zároveň dá umělcům a umělkyním prostor pro tvořivost. Jedním ze zvláštních příkladů, o který bych se ráda podělila, je soutěž na uměleckou intervenci před tzv. Bílý dům v Brně Veveří (2023). Předám některé dosavadní zkušenosti z dalších soutěží, na jejichž organizaci jsem se v praxi podílela, a které zahrnují škálu řešených prostředí od náměstí až po tzv. meziprostory. Příspěvek se snaží odpovědět na otázku, co dělá soutěž opravdu úspěšnou.

ABSTRACT In my research, I focus on how artworks enter public spaces, or more precisely, how their selection is organized. My goal is to find a path within Czech legislation that not only meets the expectations of public clients but also gives artists space for creativity. One particular example I would like to share is the competition for an artistic intervention in front of the so-called White House in Brno Veveří (2023). I will share some of my experiences from other competitions in which I participated in the organization, covering a range of environments from squares to so-called intermediate spaces. This contribution aims to answer the question of what makes a competition truly successful.

**Tvůrčí metody
poznávání krajiny**

— II —

**Creative Methods
of Landscape
Perception**

Jaká je estetika krajinné architektury v antropocénu? — What Kind of Aesthetic of Landscape Architecture in the Anthropocene?

Prof. Martin Prominski, Ph.D.

je profesorem a vedoucím katedry „Designing Urban Landscapes“ na Leibnitz Univerzity v Hannoveru. Jeho současný výzkum se zaměřuje na strategie výzkumu designu, nové koncepty přírody a kultury v antropocénu a na krajinnářské architektonické strategie řešení výzev úbytku biodiverzity a změny klimatu. Mezi jeho současné výzkumné projekty patří Marie-Curie EU Doctoral network „LANDLABS – Landscape Laboratories: Design strategies for sustainable and beautiful urban landscapes in the Anthropocene“, kterou koordinuje. V roce 2018 spoluzaložil studio mesh landscape architects, Hannover/Tokyo.

is Full Professor and chair of “Designing Urban Landscapes” at Leibniz University Hannover, Germany. He studied landscape planning at TU Berlin and Landscape Architecture at Harvard University, GSD, and received a PhD from TU Berlin in 2003. His current research focuses on design research strategies, new concepts of nature and culture in the Anthropocene and landscape architectural strategies to address the challenges of biodiversity loss and climate change, and among his current research projects is the EU Marie-Curie Doctoral Network „LANDLABS – Landscape Laboratories: Design strategies for sustainable and beautiful urban landscapes in the Anthropocene“, which he coordinates. He is a registered landscape architect and co-founded “mesh landscape architects, Hannover/Tokyo” in 2018.

ABSTRAKT Pojem antropocénu je silnou výzvou k přehodnocení zavedených západních konceptů, jako jsou dichotomie příroda-kultura nebo estetika. V antropocénu lidstvo překročilo řadu planetárních limitů, což vede ke krizím, jako je úbytek biodiverzity a změna klimatu, které ohrožují jeho přežití. Podle Johana Rockströma a dalších autorů je potřeba řešit tyto krize na mnoha úrovních a tvořit bezpečný prostor pro lidskou existenci. Do těchto diskusí obor estetiky dosud výrazně nevstoupil. Příspěvek interpretuje teorii estetiky antropocénu literární vědkyně Evy Hornové a vztahuje ji k disciplíně krajinné architektury. Pro každou ze tří složek její teorie – latentnost, propojení a střet měřítek – budou představeny dva projekty a ukázán přínos krajinné architektury k estetice antropocénu.

ABSTRACT The notion of the Anthropocene is a powerful call to reconceptualise established Western concepts such as nature-culture dichotomies or aesthetics. In the Anthropocene, humanity has crossed several planetary boundaries, leading to crises such as biodiversity loss and climate change that threaten its survival. According to Johan Rockström et al., efforts on many levels are needed to address these crises and to create a safe operating space for humanity. The contribution of aesthetics has been largely absent from these discussions. The lecture takes up this theme by interpreting literary scholar Eva Horn's theory of an aesthetics of the Anthropocene and relating it to the discipline of landscape architecture. For each of the three components of her theory – latency, entanglements and clash of scales – two landscape architecture projects will be presented. Through a discussion of these projects, the contribution of landscape architecture to an aesthetics of the Anthropocene will be demonstrated.

Park ve vodě

— Park in the Water

MA. Vincent de Boer

je od roku 2009 senior kurátor pro umění ve veřejném prostoru a poradce pro umělecké zakázky a soutěže v nizozemské městské kanceláři Stroom Den Haag. Je absolventem oboru sochařství na Rietveldově akademii. Byl kurátorem první výstavy umění ve veřejném prostoru v Moskvě EXHANGE/MOSCOW 1993 a expertem v institucích Sonsbeek, SKOR nebo Lloyd Hotel. Kurátorsky připravil výstavy „A matter of Time, Thom Puckey and the Thorbecke monument“, ‘Capturing Corona’ a řadu dalších přehlídek. Je členem kurátorského týmu monumentu k uctění památky otroctví v Haagu.

is a senior advisor of art in public space. Graduated at the sculpture department from the Rietveld academy, he curated the first public space group exhibition EXHANGE/MOSCOW 1993. Working as a freelance curator for Sonsbeek (2001), SKOR (foundation for art in public space), Cultural Embassy Lloyd Hotel and various artist as Tadashi Kawamata, Lily vd Stokker, Maria Roosen, Suchan Kinoshita and Ram Katzir. Since 2009 working for Stroom Den Haag as an advisor art in public space, advising the municipality with the public sculpture collection, De Beeldengalerij (The Sculpture Gallery), art commissions for schools, ‘Scaffold’ by Sam Durant, ‘Resetting’ by Toby Paterson and recently involved with the forthcoming monument to commemorate Slavery in The Hague. He also curated two exhibitions at Stroom ‘A matter of Time, Thom Puckey and the Thorbecke monument’ and photography group exhibition ‘Capturing Corona’.

ABSTRAKT V roce 1993 byl významný americký umělec Vito Acconci pozván, aby spolupracoval na plánech pro bývalý hagský přístav Hogeschool, kde se podle plánů studia Atelier Pro rozvíjela oblast kampusu technické univerzity s obytnými bloky. Acconci rozstříhal architektonický návrh na kusy, čímž dospěl k radikálnímu novému plánu, který architekti začlenili do své studie oblasti. Po dvaceti pěti letech působí oblast zanedbaně a městská rada se snaží přijít na to, jak se vypořádat s uměleckým dílem v ambiciózních plánech urbanistického rozvoje oblasti. Aby byla tato diskuse vedena z různých perspektiv, zorganizovala městská kancelář pro umění ve veřejném prostoru Stroom den Haag setkání aktérů přímo v místě. Tzv. metoda emotional network umožňuje v malé skupině lidí dynamicky mapovat různé aspekty místa a tématu. Jeho účastníci – od rezidentů po developery, od biologů po urbanisty – mají specifické znalosti či zkušenosti s daným místem. Metoda emotional network nenabízí hotová řešení, ale zprostředkovává společnou zkušenost a výrazně přispívá k pochopení a uchopení situace.

ABSTRACT In 1993, the renowned American artist Vito Acconci was invited to collaborate on plans for the former Hague harbor Hogeschool, where Atelier Pro was designing a campus area for a technical university and residential blocks. Acconci deconstructed the architectural design, leading to a radical new plan that the architects integrated into their study of the area. After 25 years, the site appears neglected, and the city council is trying to figure out how to deal with the artwork in the ambitious urban redevelopment plans. To foster diverse perspectives, the city's public art office, Stroom den Haag, organized a meeting of stakeholders on-site. The method called „emotional network“ allows a small group of people to dynamically map various aspects of the site and topic. Participants—from residents to developers, biologists to urbanists—bring specific knowledge or experience of the site. The emotional network method does not offer ready-made solutions but fosters a shared experience, greatly contributing to understanding and engaging with the situation.

Nevyřčené příběhy o klimatu: Případ dolu Covas do Barroso — Untold Stories about the Climate: The Case of the Covas do Barroso Mine

MA. Marisa Ferreira

pochází z Portugalska, žije a pracuje mezi Londýnem a Oslem. V současné době je doktorandkou na Royal College of Art v Londýně s disertační prací na téma „Waste Matter. Public Art and the (Im)Materiality of Post-Colonial Memory“ a členkou výzkumného projektu Spatial Practices in Art and Architecture for Empathetic EXchange (SPACEX). Její výzkum se zabývá ruinami vzniklými průmyslovým rozvojem v místech pod vlivem těžebního kolonialismu a lidového odporu, ekonomických sporů a ekologické krize. Její praxe se zaměřuje na interdisciplinární umělecké projevy, zejména fotografii, sochařství a site-specific projekty a čerpá z materiální kultury environmentálních humanitních věd, postkoloniálních studií a „kritické prostorové praxe“.

comes from Portugal, lives and works between London and Oslo. With a background in visual art and art for public space, Marisa is currently a FCT PhD Candidate at the Royal College of Art, London with the thesis title: “Waste Matter. Public Art and the (Im)Materiality of Post-Colonial Memory” and a research member of SpaceX, a Spatial Practices in Art and Architecture for Empathetic EXchange. Her research is concerned with ruins created by industrial development in places under extractive colonialism and popular resistance, economic dispute and ecological crisis. Her practice focuses on interdisciplinary artistic expressions in particular photography, sculpture and site-specific projects and draws from material culture, environmental humanities, postcolonial studies, “critical spatial practice”.

ABSTRAKT Myšlenka pokroku a průmyslového kapitalismu způsobila v minulém století stav klimatické nouze. Tento výzkum je zaměřen na těžbu lithia v Portugalsku a na důsledky, které tato činnost má na životní prostředí a místní komunity. Příspěvek vychází z konceptu „imaginativní geografie“ Edwarda Saida a zkoumá události prostřednictvím geologické vrstvy a stop, které zanechal průmyslový rozvoj v místech, kde dochází k těžebnímu kolonialismu a lidovému odporu, k ekonomickým sporům a ekologickým krizím. Zabývá se případem Covas do Barroso, budoucího povrchového dolu na lithium v severním Portugalsku, a poskytuje vhled do jeho složité krajiny tím, že se zaměřuje na emocionální a politické aspekty interakcí mezi místem těžby jejími subjekty, a to prostřednictvím pozorování, popisů, spekulací a pocitů z prožitých zkušeností. Pokouší se o bližší výklad souvislostí mocenské dynamiky a systémů kontroly při utváření jak lidských životů, tak fyzických prostorů s politickými a ideologickými vlivy, které společně přispívají k vytváření krajiny Barrosy jako „geopolitického prostoru“.

ABSTRACT The idea of progress and industrial capitalism has led to the current state of climate emergency. This research focuses on lithium mining in Portugal and the environmental and community impacts of this activity. Drawing on Edward Said's concept of „imaginative geography,“ the paper explores events through the geological layer and traces left by industrial development in places where mining colonialism and popular resistance meet, along with economic disputes and ecological crises. It examines the Covas do Barroso mine, a future lithium open-pit mine in northern Portugal, providing insight into its complex landscape by focusing on the emotional and political aspects of interactions between the mining site and its subjects, through observations, descriptions, speculations, and experiences. The research attempts to interpret the power dynamics and control systems that shape both human lives and physical spaces, with political and ideological influences that contribute to creating the landscape of Barroso as a „geopolitical space“.

Chůze postindustriální krajinou — Walking in Post-Industrial Landscape

MA., Bc. Carmen Mariscal Ph.D.

je mexická umělkyně a badatelka. Ve své mezioborové praxi zkoumá stopy paměti v obydlích. Patří k nim tělo, které je prvním obydlím člověka, dále jeho oděv, domovy, veřejné prostory a města. Její nedávný výzkum se zabývá také entropií a zkázou v mexické architektuře. Tato témata vyjadřuje prostřednictvím fotografie, sochy, zvuku, pohyblivého obrazu, divadelní scénografie a instalace. Je doktorandkou na Royal College of Art v Londýně, absolvovala magisterské studium na Winchester School of Art, postgraduální studium na Central Saint Martin's v Londýně a bakalářské studium dějin umění na Universidad Iberoamericana v Mexico City.

is a Mexican artist and researcher. Her cross-disciplinary practice explores traces of memory in dwellings. These include the body, which is humans' first habitat, followed by their clothes, homes, public spaces, and cities. Her recent research also investigates entropy and ruin in Mexican architecture. These themes are expressed through photography, sculpture, sound, moving image, theatre set design, and installation. She is a practice-based PhD candidate, Royal College of Art, London, holds an MA, Winchester School of Art, graduate diploma studies, Central Saint Martin's, London and a BA in art history from Universidad Iberoamericana, Mexico City.

ABSTRAKT Tento příspěvek vznikl na základě mé umělecké intervence v ruinách průmyslového areálu Novopan1 v mexické Oaxace. Továrna z 60. let, která vyráběla dřevotřískové desky, byla opuštěna v roce 2000. Po více než dvaceti letech jsem toto místo navštívila, natočila a zkoumala prostřednictvím chůze a dalších metod fyzického výzkumu. Tato postindustriální krajina nezůstává v neměnném stavu, po léta prochází entropií a neustálou proměnou díky působení lidských i nelidských aktérů. Je to místo „mezi místy“. Výstupem projektu je dvoukanálová videoinstalace zaměřená na mé fyzické setkání s touto krajinou. Prostřednictvím této práce také zkoumám pojmy identity, ztráty a stopy v osobní a kolektivní zkušenosti s místem, které nám připomíná ruiny modernity a její zastaralost.

ABSTRACT This presentation stems from my artistic intervention in the ruins of the Novopan1 industrial site in Oaxaca, Mexico. The factory, which produced particle boards, was abandoned in 2000. More than 20 years later, I visited, filmed, and explored the site through walking and other methods of physical investigation. This post-industrial landscape does not remain static; it undergoes entropy and constant transformation due to human and non-human actors. It is a place „between places“. The project's output is a two-channel video installation focused on my physical encounter with this landscape. Through this work, I explore concepts of identity, loss, and traces in both personal and collective experiences of a site that reminds us of the ruins of modernity and its obsolescence.

Environmentální historie a teorie architektury — Environmental History and Theory of Architecture

MgA. Kateřina Krebsová

je architektka, spolupracuje s atelierem Amulet.

Zajímá jí architektura v kontextu klimatické krize a palčivých společenských problémů současného světa. Od roku 2022 studuje doktorát na UMPRUM, kde se věnuje výzkumu s názvem Alternativní formy architektonické práce. Projekt je ukotven v lokálním – středoevropském kontextu, který je reflektován skrze studium environmentální historie a teorie architektury. Zabývá se inter/trans-disciplinárními přístupy k oboru.

is an architect, she cooperates with the Amulet studio.

She is interested in architecture in the context of the climate crisis and pressing social problems of the contemporary world. Since 2022, she has been studying for a PhD at UMPRUM, where she is researching Alternative Forms of Architectural Work. The project is anchored in a local – Central European context, which is reflected through the study of environmental history and architectural theory. It deals with inter/trans-disciplinary approaches to the field.

ABSTRAKT Jak uvažovat o architektuře v kontextu antropocénu? Historie architektury je tradičně vykládána v rámci dějin umění, což většinou znamená analýzu proměn jednotlivých forem. Příspěvek se zabývá alternativními způsoby vyprávění o oboru – narativy, které umožní architekturu propojit s palčivými problémy současnosti jako je klimatická krize. Teoreticky se příspěvek opírá o texty několika současných autorek*ů, například historika Barnabase Caldera, jenž zkoumá dějiny architektury skrze způsobu produkce a spotřeby energie v různých historických obdobích. Architektka Lydia Kallipoliti zase zkoumá chápání pojmu ekologie v euroamerickém kontextu od 2. pol. 19. stol. do současnosti, a popisuje reflexi těchto úvah v architektonickém prostředí. Popsané narativy reflektuje příspěvek skrze konkrétní příklady z globálního i lokálního prostředí.

ABSTRACT How can we think about architecture in the context of the Anthropocene? Architectural history has traditionally been understood within the framework of art history, usually focusing on the evolution of forms. This presentation examines alternative narratives for discussing architecture—ones that connect the discipline to urgent contemporary issues like the climate crisis. The presentation draws on texts by several contemporary authors, such as historian Barnabas Calder, who examines architectural history through the lens of energy production and consumption across different historical periods. Architect Lydia Kallipoliti also explores the concept of ecology in the Euro-American context from the second half of the 19th century to the present, describing how these reflections are mirrored in architectural environments. These narratives are explored through specific global and local examples.

Deep mapping a alternativní záznamy krajiny — Deep Mapping and Alternative Landscape Records

MgA. Barbora Müllerová, Ph.D.

působí jako ilustrátorka, kurátorka a teoretička vizuální kultury. Centrem jejího bádání se staly strategie vizuálního aktivismu a společensky angažovaná ilustrace a komiks, jimž věnovala svou doktorskou práci obhájenu na Fakultě umění a designu UJEP v Ústí nad Labem. Dlouhodobě se věnuje také např. tématům kritické kartografie a vágních prostor, a to v teoretické i tvůrčí praxi. Kurátorsky připravuje výstavní program festivalu LUSTR a vyučuje ilustraci a její dějiny na VOŠ Scholastika a na FUD UJEP.

works as an illustrator, curator and theorist of visual culture. Her research focuses on strategies of visual activism and socially engaged illustration and comics, to which she dedicated her PhD thesis at the Faculty of Art and Design, UJEP in Ústí nad Labem. She has also been working on the topics of critical cartography and vague spaces in her theoretical and creative practice. He curates the exhibition programme of the LUSTR festival and teaches illustration and its history at the Scholastika College of Art and Design and at the Faculty of Arts of the University of Ljubljana.

ABSTRAKT Příspěvek vychází z tradice kritické kartografie, která v návaznosti na myšlenky Michela Foucaulta uvažuje o mapování jako o prostředku dohledu a řízení společnosti. Kromě teoretické analýzy se disciplína vznikající kolem roku 1990 zabývá také hledáním nových metod mapování a praktickou tvorbou map, které budou schopny nabídnout jiný pohled, chybějící vizuální counter narrative. Zatímco klasické mapy obvykle prezentují prostor především z hlediska mocenských vztahů (komu území patří, kdo ho spravuje, kdo dominuje), alternativní přístupy jako counter mapping nebo deep mapping nabízí pohled na reprezentované území především z pohledu těch, kdo jej obývají a aktivně využívají – včetně menšin, dočasných uživatelů, lidí na okraji společnosti nebo mimolidských aktérů. Konkrétněji si představíme metodu deep mappingu stavějící na spolupráci vědních a uměleckých disciplín, perspektivě každodennosti a osobní zkušenosti, kterou lze prakticky využít k hlubšímu poznání zkoumané oblasti.

ABSTRACT This presentation stems from the tradition of critical cartography, which, following Michel Foucault's ideas, views mapping as a means of social control. In addition to theoretical analysis, the discipline, which emerged around 1990, also seeks new methods of mapping and creating maps that offer a different perspective, missing visual counter-narratives. While traditional maps usually present space primarily from a power relations perspective (who owns the territory, who manages it, who dominates it), alternative approaches such as counter-mapping or deep mapping offer a view of the territory from the perspective of those who inhabit and actively use it, including minorities, temporary users, marginalized people, or non-human actors. The presentation introduces the deep mapping method, which emphasizes collaboration between scientific and artistic disciplines, an everyday life perspective, and personal experience, practically utilizing it to gain a deeper understanding of the studied area.

Význam uměleckého průzkumu a narativní interpretace mentálních obrazů území — The Importance of Artistic Exploration and Narrative Interpretation of Mental Images of the Territory

ABSTRAKT Příspěvek nabízí odpovědi na otázky, jakou roli hrají umělecký průzkum území, emotional networking, imaginace a hra s pamětí i obrazy území v pozici prostředníka při vytváření a posilování individuální i kolektivní vazby k místům. Jak pracovat s narativní interpretací a analýzou osobní zkušenosti přesně vybraných jedinců (stakeholderů), kteří jsou v daném místě aktivní a mají k němu silný osobní vztah?

ABSTRACT This presentation answers questions about the role of artistic exploration, emotional networking, imagination, and the play with memory and images of the territory in acting as a mediator for creating and strengthening individual and collective bonds to places. How can we work with narrative interpretation and analysis of the personal experiences of carefully selected individuals (stakeholders) who are active in a particular place and have a strong personal connection to it?

MgA. Ida Chuchlíková

během studia architektury na UMPRUM absolvovala studijní stáž na Královské akademii v Kodani (2008). Po studiích spolupracovala s kanceláří Pavel Hnilička architekti, kde se podílela na tvorbě územních plánů obcí. Byla jednou ze zakládajících členů/ek platformy re: a jabloneckého spolku PLAC / Platform for Landscape, Architecture and Culture. Se svým mužem založila architektonické studio IUCH. Ve své tvorbě se věnuje dějům odehrávajícím se na rozhraní krajiny a sídla. V současné době studuje doktorandské studium na katedře urbanismu TUL a je prorektorkou pro vnější vztahy na UMPRUM.

studied architecture at UMPRUM and completed a study internship at the Royal Academy in Copenhagen (2008). After her studies, she worked with Pavel Hnilička Architects, where she participated in the creation of municipal master plans. She was one of the founding members of the re: platform and the PLAC / Platform for Landscape, Architecture and Culture association in Jablonec. With her husband she founded the architectural studio IUCH. In her work she focuses on events taking place at the interface between landscape and settlement. She is currently studying for her PhD at the Department of Urbanism at TUL Technical University of Liberec and is the Vice-Rector for External Relations at UMPRUM.

Nová estetika post-těžebních krajín centrální Evropy — The New Aesthetic of Post-Mining Landscapes in Central Europe

Ing. Vladimír Arnošt

vystudoval Krajinářskou architekturu v bakalářském a magisterském stupni na Zahradnické fakultě Mendelovy univerzity v Brně, absolvoval stáže na Louisiana State University v USA a na Kasetsart University v Thajském království. Tématem jeho bakalářské práce byla obnova užitkových objektů v rámci památek krajinářské architektury, tématem diplomové práce pak obnova rozsáhlých celků devastované post-těžební krajiny severních Čech. Tématu diplomové práce zůstal věrný i v rámci doktorského studia, jemuž se v současné době věnuje na Fakultě architektury ČVUT.

studied Landscape Architecture at the Bachelor's and Master's degree at the Faculty of Horticulture of the Mendel University in Brno, and completed internships at Louisiana State University in the USA and Kasetsart University in the Kingdom of Thailand. The topic of his bachelor's thesis was the restoration of utilitarian objects within the monuments of landscape architecture, and the topic of his master's thesis was the restoration of large-scale units of devastated post-mining landscape of northern Bohemia. He remained faithful to the theme of my diploma thesis during my doctoral studies, which he is currently pursuing at the Faculty of Architecture of the Czech Technical University.

ABSTRAKT Těžba nerostných surovin je stará jako civilizace sama. A ačkoli pro krajinu nutně nemusí být zhoubou, zejména v průběhu 20. století zaznamenáváme nárůst případů, kdy jsme rozsáhlá území historické kulturní krajiny vinou těžby nenávratně ztratili. Zničené krajiny však byly nahrazeny krajinami novými, s mělkou historií, ale i s potenciálem zformovat svou novou estetiku a učinit tak post-těžební ne-krajinu opět krajinou. V centrální Evropě způsobila vůbec nejhlubší negativní dopady povrchová těžba uhlí. Obor krajinářské architektury nyní stojí před nelehkým úkolem uchopit uprázdněné prostory zbytkových jam, vytěžených hald a doslouživších industriálních objektů a nově, i esteticky, je definovat. Německo, Polsko a Česká republika jsou ukázkami třech různých přístupů snažících se o totéž. Krajinářský architekt zde sice nemusí být nutně tvůrcem, avšak měl by se stát alespoň moderátorem. Zvláště v situaci, kdy obyvatelstvo, jež má krajinu dle příslušné Evropské úmluvy definovat, jen bezmocně volá o pomoc.

ABSTRACT Mining has existed as long as civilization itself. Although it is not necessarily destructive to landscapes, the 20th century saw a rise in cases where vast areas of historical cultural landscapes were irrevocably lost due to mining. Destroyed landscapes, however, have been replaced by new ones with shallow histories but the potential to form a new aesthetic, transforming post-mining non-landscapes into landscapes again. In Central Europe, surface coal mining has caused the most profound negative impacts. Landscape architects now face the daunting task of redefining these voids—leftover pits, waste dumps, and industrial remnants—aesthetically. Germany, Poland, and the Czech Republic offer three different approaches attempting to do the same. The landscape architect, while not necessarily a creator, should at least act as a moderator, especially when the population, which according to the European Landscape Convention should define the landscape, is left helplessly calling for help.

Soutok – laboratoř proměny: Interpretace aspektů krajiny prostřednictvím umění — The Confluence – Laboratory of Change: Interpreting Landscape Aspects through Art

Ing. arch. Zdeněk Ent

je architekt, pracuje v Kanceláři krajiny a zelené infrastruktury v IPR Praha. Zájem o participativní procesy a neviditelnou architekturu vztahů jej přivedl k Projektu Soutok, kde se mimo jiné zabývá i kulturním a sociálním významem příměstské krajiny pro zastavěné části města. V současnosti vede přípravu a založení příměstského parku Soutok, jehož cílem je revitalizace říční nivy, posílení odolnosti krajiny a smysluplný rozvoj oblasti na soutoku Berounky a Vltavy v Praze.

is an architect working in the Landscape and Green Infrastructure Office at IPR Prague. His interest in participatory processes and the invisible architecture of relationships led him to the Soutok (Confluence) Project, where he deals, among other things, with the cultural and social significance of the suburban landscape for the built-up parts of the city. He is currently leading the preparation and establishment of the Soutok (Confluence) Suburban Park, which aims to revitalize the river floodplain, strengthen the resilience of the landscape and meaningfully develop the area at the confluence of the Berounka and Vltava rivers in Prague.

ABSTRAKT V krajině nacházíme hodnoty, které mají velký význam pro lokalitu i její obyvatele. Spojili jsme umělce s experty a občany, abychom na soutoku Berounky a Vltavy společně zkoumali hodnoty a potenciál příměstské krajiny. Postupně jsme vytvořili pět interpretačních center a vzdělávacích programů, které prostřednictvím interaktivních expozic, site-specific divadla a dalších forem umění umožňují intelektuální, ale především emocionální spojení s krajinou. Vznikla metodika, která pracuje se sociologickými, ekologickými, ekonomickými a kulturně-historickými aspekty území a odpovídá na otázku „jak využívat umělecké metody v rámci územního rozvoje“. Metodika může, jako participační nástroj, podpořit vznik sebevědomých komunit zaměřených na půdu, přírodu a zdraví. Výzkum je součástí Projektu Soutok podpořeného v letech 2021-2023 TAČR, řešitelé: IPR Praha, AMU v Praze a VŠE v Praze, spolupráce: GHMP.

ABSTRACT In landscapes, we find values that are significant to both the location and its inhabitants. We brought together artists, experts, and citizens to explore the values and potential of the peri-urban landscape at the confluence of the Berounka and Vltava rivers. Together, we established five interpretation centres and educational programs that, through interactive exhibitions, site-specific theatre, and other forms of art, enable intellectual but primarily emotional connections to the landscape. A methodology was created that addresses sociological, ecological, economic, and cultural-historical aspects of the area and answers the question, „how can artistic methods be used in territorial development?“ As a participatory tool, the methodology can support the formation of self-aware communities focused on land, nature, and health. The research is part of the Soutok (The Confluence) Project, supported by TAČR between 2021 and 2023. The project partners are IPR Prague, AMU Prague, and the University of Economics in Prague, in collaboration with GHMP.

Sídlištní (mezi) prostory – potenciál děr v panelech — Residential (In-Between) Spaces – The Potential of Voids in Panels

Ing. Miroslav Čibík Ph.D.

je vědecký pracovník a krajinářský architekt. V současné době působí jako odborný asistent na Ústavu krajinářské architektury Slovenské zemědělské univerzity v Nitře, kde také studoval. Dva semestry strávil na Varšavské zemědělské univerzitě a jako doktorand působil na Technické univerzitě ve Vídni. Jeho vědecký výzkum se zaměřuje na bílá místa – lokální narušení městské matrice. Jeho působení na univerzitě souvisí i s jeho praxí, kdy zasahuje do nefunkčních prostor efemérními a invazivními zásahy.

is a researcher and landscape architect. He is currently an assistant professor at the Institute of Landscape Architecture, Slovak University of Agriculture in Nitra, where he also studied. He spent two semesters at the Warsaw University of Life Sciences and worked as a PhD student at the Vienna University of Technology. His scientific research focuses on white places – local disruptions of urban matter. His activities at the university are also related to his practice, where he intervenes in dysfunctional spaces with ephemeral and invasive interventions.

ABSTRAKT Předkládaný příspěvek se zabývá myšlenkou prázdna v prostředí obytných souborů pozdní moderny. Ty v poválečném období expresně vyřešily otázku bydlení, často bez ohledu na kvalitu zpracování. Typizované panelové bytové domy striktně určovaly mantinely v plánování. Architekti i urbanisté skládali naddimenzované objekty do různých soustav a bloků, čímž vznikala intimní prostor v prostoru, ale zároveň i hluchá místa bez funkce a takzvané díry. Podobně jako bílá místa v kontextu města, jsou sídlištní meziprostory prázdnými místy v kontextu sídliště. Výzkum představuje přehled aktuálního stavu poznání k problematice takových území a zkoumá možnosti jejich reintegrace do struktury sídliště v podobě plnohodnotných veřejných prostorů. Příspěvek popisuje různé funkční a estetické koncepty aplikované na příklad konkrétního sídlištního meziprostoru a v prostředí slovenských sídlišť sbírá a sleduje přítomnost externích intervencí do těchto mezer.

ABSTRACT This presentation explores the idea of voids in the context of late modern residential complexes. These complexes, which rapidly solved the housing issue in the post-war period, often paid little attention to the quality of execution. Standardized panel housing blocks strictly dictated planning boundaries. Architects and urban planners arranged these oversized objects into various clusters, creating intimate spaces within spaces but also dead zones without function, so-called voids. Similar to blank spots in the city context, residential in-between spaces are voids within the housing complex. This research presents an overview of current knowledge on these spaces and explores options for reintegrating them into the housing complex structure as fully-fledged public spaces. The presentation describes various functional and aesthetic concepts applied to a specific residential in-between space and collects and monitors external interventions in these gaps in Slovak housing complexes.

Jak vnímat umělecký výzkum v oboru krajinářská architektura? — How to Perceive Artistic Research in Landscape Architecture?

Doc. akad. soch. Aleš Hnízdil

je pedagogem Katedry zahradní a krajinné architektury Agronomické fakulty České zemědělské univerzity a garantem bakalářského studijního oboru ARCHIB. Od roku 1995 vyučuje také na FA TUL a na FA ČVUT. Je členem pracovní skupiny Metodika, zabývající se problematikou kulturně historických aspektů „Zeleného pásu“ Centrum Bavaria Bohemia, Schönsee, Německo. Ve své vlastní umělecké praxi je sochařem, zabývající se výtvarnou činností v rámci výstav, realizací, land artových intervencí a performancí ve veřejném prostoru.

is a lecturer at the Department of Garden and Landscape Architecture at the Faculty of Agronomy of the Czech University of Life Sciences and the guarantor of the bachelor's degree course ARCHIB. Since 1995 he has also been teaching at the Faculty of Arts of the Technical University of Liberec and at the Faculty of Arts of the Czech Technical University. He is a member of the working group Methodology, dealing with the cultural and historical aspects of the „Green Belt“ of the Bavaria Bohemia Centre, Schönsee, Germany. In his own artistic practice, he is a sculptor, engaged in artistic activities within exhibitions, realizations, land art interventions and performances in public space.

ABSTRAKT Umělecký výzkum je proces, směřující k tvůrčím vizím, proměňujícím veřejný i soukromý prostor. Krajinářský architekt je vizionářem, tvůrcem, který nevnímá prostor z krátkodobého hlediska, ale z dlouhodobého pohledu na jeho kvalitu, sociální funkci, obsah, estetické preference a emoční působení. Významnou roli zde hraje fenomén času, a právě v něm je vizionářský umělecký přístup nezbytný. Zkoumá vztahy mezi prostorem a materialitou v krajinářské architektuře a zvukem ve veřejném prostoru i volně krajině. Analyzuje gestické projevy rostlin v konkrétních podmínkách, jejich výrazové možnosti a koncepčně tvůrčím způsobem je vyhodnocuje a dává jim obsahové zaměření. Umělecká teorie krajinářské architektury se koncepčně zabývá aspekty poetiky, malebnosti, hudebnosti, filosofie, duchovnosti i paměti místa nebo krajiny, i její psychologií. Environmentální vize prostoru, která v sobě nese veškeré zmíněné aspekty na rovnocenné úrovni je propojena uměleckým, koncepčním přístupem krajinářského architekta.

ABSTRACT Artistic research is a process leading to creative visions that transform public and private spaces. A landscape architect is a visionary, a creator who perceives space not from a short-term perspective but with a long-term view of its quality, social function, content, aesthetic preferences, and emotional impact. The phenomenon of time plays a significant role here, and a visionary artistic approach is essential. It explores the relationships between space and materiality in landscape architecture and sound in public spaces and open landscapes. It analyses the gestural expressions of plants in specific conditions, evaluates their expressive possibilities in a conceptually creative way, and gives them content-focused meaning. The artistic theory of landscape architecture conceptually addresses aspects of poetics, picturesque qualities, musicality, philosophy, spirituality, and the memory of a place or landscape, as well as its psychology. An environmental vision of space, which encompasses all these aspects equally, is connected through the artistic and conceptual approach of the landscape architect.

**Teorie versus praxe
nové estetiky**

— III —

**Theory versus
Practice
of New Aesthetics**

Vágní terény města: Antropocénní dialogy mezi lidským a mimo-lidským —

Vague Urban Terrains: Anthropocene Dialogues between the Human and the Non-Human

Mgr. Et Mgr. Karolína Pauknerová, PhD.

je badatelkou v Centru teoretických studií Akademie věd ČR. Ve svém výzkumu se zaměřuje na témata krajiny, její minulosti, paměti a studia materiální kultury zejména v oblasti kulturního a přírodního dědictví, jeho proměn a prezentace. Je autorkou monografie *Krajina mezi pamětí a zapomináním* (2019) a spoluautorkou a spolueditorkou knih *Cesty české vědy: Katalog výstavy* (2022), *Spor o proces a událost* (2018) a *Non-humans and after in Social Science* (2016), *Non-humans in Social Science: Ontologies, Theories and Case Studies* (2014) a *Non-humans in Social Science: Animals, Spaces, Things* (2011). Od roku 2023 je koordinátorkou vzdělávacího programu Univerzity Karlovy *Anthropocén: Současný svět v transdisciplinární perspektivě*. Je členkou řady mezinárodních projektových týmů a komisí, např. programu *Traces as Research Agenda for Climate Change, Technology Studies, and Social Justice (TRACTS)*.

is a researcher at the Centre for Theoretical Studies of the Academy of Sciences of the Czech Republic. Her research focuses on the topics of landscape, its past, memory and the study of material culture, especially in the field of cultural and natural heritage, its transformations and presentation. She is the author of the monograph *Landscape Between Memory and Forgetting* (2019) and co-author and co-editor of the books: *Cesty české vědy: Katalog výstavy* (2022), *Spor o proces a událost* (2018) and *Non-humans and After in Social Science* (2016), *Non-humans in Social Science: Ontologies, Theories and Case Studies* (2014) and *Non-humans in Social Science: Animals, Spaces, Things* (2011). Since 2023, she has been the coordinator of the Charles University educational program *Anthropocene: The Contemporary World in Transdisciplinary Perspective*. She is a member of a number of international project teams and committees, such as the *Traces as Research Agenda for Climate Change, Technology Studies, and Social Justice (TRACTS)* program.

ABSTRAKT Město může být příkladem silně organizovaného, harmonizovaného a synchronizovaného, plánovaného prostoru. Při podrobném pohledu však vidíme, že ne vše, co se ve městě děje a stane je pod naší kontrolou, naplánované a řízené. Spontaneita si nachází své místo a vznikají nové krajiny se svou specifickou estetikou. Ve své přednášce se budu soustředit na dialogy mezi lidským a nelidským v netypických krajinách Prahy, pro něž se vžilo označení vágní terény. Chci ukázat, jak jsou tyto krajiny součástí města. S využitím antropocénní optiky představím krajiny kolem Slatinského potoka a Rokytky. Antropocénní optika umožňuje vidět spleť vazeb a vlivů, propojujících to, co jsme tradičně dělili na přirozené či umělé, přírodní nebo kulturní. V rovině teorie nastíním, jak je možné uchopit komplikované předivo vztahů (Strathern, Ingold) mezi lidským a mimo-lidským (Haraway). Cílem přednášky je ukázat, že krajiny města lze promýšlet jako více než lidské a že toto přemýšlení může být produktivní pro hledání společného místa pro život.

ABSTRACT A city can serve as an example of a highly organized, harmonized, and synchronized planned space. However, a closer look reveals that not everything happening in a city is under our control, planned, or managed. Spontaneity finds its way, creating new landscapes with their own specific aesthetic. In my lecture, I will focus on the dialogues between the human and the non-human in atypical landscapes of Prague, commonly referred to as vague terrains. I aim to show how these landscapes are an integral part of the city. Using an Anthropocene perspective, I will present landscapes around the Slatinský Stream and Rokytky. This Anthropocene lens enables us to see the web of connections and influences that intertwine what we have traditionally divided into natural or artificial, and into nature or culture. Theoretically, I will outline how it is possible to grasp the complex web of relationships (Strathern, Ingold) between the human and the non-human (Haraway). The aim of the lecture is to demonstrate that city landscapes can be thought of as more-than-human and that this approach can be productive in seeking a common space for living.

Úskalí udržitelnosti — The Pitfalls of Sustainability

Doc. PhDr. Jana Tichá, Ph.D.

je teoretička a kritička architektury, zabývá se moderní a současnou architektonickou tvorbou zejména ve vztahu k přírodě a krajině. Je autorkou řady knižních publikací, překladatelka z angličtiny, jako editorka připravila několik tematických čítek architektonické teorie. V letech 2013-2023 nominovala jako nezávislý expert Nadace Fundació Mies van der Rohe za Českou republiku stavby do soutěže Evropská cena za současnou architekturu. Na Ústavu teorie a dějin architektury ČVUT vyučuje Teorii architektury a Teorii krajinářské architektury.

is a theorist and critic of architecture, she deals with modern and contemporary architectural work, especially in relation to nature and landscape. She is the author of a number of books, a translator from English, and as an editor she has prepared several thematic readers of architectural theory. In 2013-2023, she nominated buildings for the European Prize for Contemporary Architecture / Mies van der Rohe Award as an independent expert of the Mies van der Rohe Foundation for the Czech Republic. She teaches Theory of Architecture and Theory of Landscape Architecture at the Institute of Theory and History of Architecture, CTU.

ABSTRAKT *Udržitelnost je funkční opatření, ne estetická vlastnost. Udržitelné není antitezí krásného a krásné není antitezí udržitelného.* (Marc Treib)

Jedním z aktuálních témat teorie krajinářské architektury je vztah udržitelnosti a krásy, obecně vzato etiky a estetiky v krajinářském navrhování. Jsme svědky „environmentálního obratu“, zvýšeného ekologického a environmentálního uvědomění, které prostupuje všechny obory uvažování o světě. Krajinářská architektura získává nové impulsy, které ji obohacují, ale mohou vést i do slepých uliček. Ohleduplnost k životnímu prostředí a důraz na udržitelnost by měly být samozřejmou součástí krajinářského návrhu, ale samy o sobě ho nevytvoří. Utváření krajin jako prostorů, nabízejících bohaté a povznášející estetické zážitky, zapojující pokud možno všechny smysly, stále zůstává nejvlastnějším úkolem profese. Jak skloubit v krajinářském návrhu etiku s estetikou? Musí udržitelná krajina vypadat jako divočina? A má nová krása být radikálně jiná a šokující? Může se z udržitelnosti stát formální klišé nebo dokonce alibi? Odpovědi budeme hledat napříč současnou teorií krajinářské architektury.

ABSTRACT *Sustainability is a functional measure, not an aesthetic property. The sustainable is not the antithesis of the beautiful, and the beautiful is not the antithesis of the sustainable.* (Marc Treib)

One of the current topics in landscape architecture theory is the relationship between sustainability and beauty, or more broadly, between ethics and aesthetics in landscape design. We are witnessing an „environmental turn,“ an increased ecological and environmental awareness permeating all fields of thought about the world. Landscape architecture is receiving new impulses that enrich it but can also lead it into dead ends. Environmental consideration and emphasis on sustainability should be a natural part of landscape design, but they alone do not create it. The creation of landscapes as spaces that offer rich and uplifting aesthetic experiences, engaging as many senses as possible, remains the core task of the profession. How can we reconcile ethics with aesthetics in landscape design? Must a sustainable landscape look like wilderness? And must new beauty be radically different and shocking? Can sustainability become a formal cliché or even an alibi? We will seek answers across contemporary landscape architecture theory.

EVA BODÓ **Umělec jako spojující médium umění a zapomenutých prostorů**

— The Artist as a Bridging Medium for Art and Forgotten Spaces

Eva Bodo

ukončila magisterské štúdium na Vysoké škole výtvarných umení v Bratislave v júni 2022. Napriek jej hlavnému študijnému odboru abstraktnej maľby je jej tvorba značne intermedialná a procesuálna. Okrem maľby pracuje s médiami fotografie, kresby a digitálnych médií ako NFT a GIF. V roku 2023 absolvovala niekoľko samostatných a skupinových výstav, medzi ktoré patrí napríklad veľkoformátová maľba v Galérii ČIN ČIN, presahy maľby do fotografie v Stredo európskom Dome Fotografie v Bratislave, alebo v skupinovej výstave abstraktnej maľby ako finalista 18 vybraných medzinárodných umelcov vystavujúcich na YICCA Art Prize v talianskych Benátkach. Autorka sa venuje verejným (ne)miestam, východiskom sú námety konkrétnych nevyužitých mestských častí.

graduated from the Academy of Fine Arts in Bratislava in June 2022. Despite her focus on abstract painting, her work is highly intermedial and processual. In addition to painting, she works with photography, drawing and digital media such as NFT and GIF. In 2023, she had several solo and group exhibitions, including a large-scale painting at the ČIN ČIN Gallery, the overlapping of painting into photography at the Central European House of Photography in Bratislava, or in a group exhibition of abstract painting as a finalist of 18 selected international artists exhibiting at the YICCA Art Prize in Venice, Italy. The artist deals with public (un)places, starting from themes of specific unused parts of the city.

ABSTRAKT V dnešnej dobe, poznamenané rýchlym rozvojom miest, se historické uličky a chodníky často ocitajú ve stínu zapomniení, ačkoliv jde o prostory s bohatou historií silně ovlivňující charakter místa. S rostoucím důrazem na udržitelné plánování měst je nezbytné tato místa bez názvu znovu objevit, ocenit a využít jejich potenciál pro rozvoj města. Moje práce představuje fenomén „ztracených míst“ a jejich potenciál pro revitalizaci měst, který je v současnosti nedostatečně prozkoumán a vytváří příležitost pro zvýšení podílu městské zeleně nebo efemérních instalací. Poznání ztracených míst, jejich historického a současného významu, zohledňuje také ekologické a kulturní aspekty. Práce se snaží dostat tento méně prozkoumaný fenomén a jeho ekologické, sociální a místotvorné funkce do popředí diskuse o udržitelném rozvoji měst.

ABSTRACT In today's world, marked by rapid urban development, historic alleys and walkways often fall into oblivion, despite being spaces with a rich history that significantly shape the character of a place. With the growing emphasis on sustainable urban planning, it is essential to rediscover these unnamed places, appreciate them, and utilize their potential for urban development. This work presents the phenomenon of "lost places" and their potential for urban revitalization, which is currently underexplored and creates an opportunity to increase the share of urban greenery or ephemeral installations. Understanding lost places and their historical and contemporary significance also considers ecological and cultural aspects. This work seeks to bring this lesser-explored phenomenon and its ecological, social, and placemaking functions to the forefront of discussions on sustainable urban development.

Voda a město, nový vztah, nová estetika? — Water and the City: A New Relationship, A New Aesthetic?

Ing. Zuzana Štemberová

je krajinářská architektka, od roku 2012 působí v ateliéru TERRA FLORIDA. Pracuje na projektech v městském prostředí i volné krajině, se zaměřením na práci s lidmi, kontext a identitu místa. Podílí se na výzkumu a publikacích, a to především na Fakultě architektury ČVUT, kde je od srpna 2023 vedoucí Ústavu krajinářské architektury. Od roku 2019 působí jako externí pedagožka v Ateliéru architektonické tvorby/ škola Miroslava Šika AVU v Praze. Je členkou Rady České asociace pro krajinářskou architekturu (ČAKA).

is a landscape architect, since 2012 she has been working in the TERRA FLORIDA studio. She works on projects in urban environments and open landscapes, focusing on working with people, context and identity of place. She is involved in research and publications, especially at the Faculty of Architecture of the CTU, where she has been the head of the Institute of Landscape Architecture since August 2023. Since 2019, she has been an external lecturer at the Atelier of Architectural Design/ Miroslav Šik School of the Academy of Fine Arts in Prague. She is a member of the Council of the Czech Association for Landscape Architecture (CAKA).

ABSTRAKT Příspěvek se zabývá tématem obnovy říční krajiny v kontextu Evropské úmluvy o krajině, která podporuje komplexní a udržitelný přístup k ochraně, správě a plánování krajiny. Věnuje se estetickým, kulturním a sociálním aspektům krajiny, jejím kulturním a historickým významům, které jsou spolu s ekologickou funkcí pro obnovu řek klíčové. Řeky a menší vodní toky jsou v urbanizované krajině často nositeli paměti, jsou spojené s vývojem sídel, a podléhají dynamickému vývoji, jsou závislé na přírodních procesech a změnách v přístupech a péči obyvatel. Příspěvek popisuje soudobé strategie oboru krajinářské architektury a urbanismu k pražské říční krajině, tedy oblasti definované Vltavou a jejími přítoky.

ABSTRACT This contribution addresses the topic of river landscape restoration in the context of the European Landscape Convention, which promotes a comprehensive and sustainable approach to the protection, management, and planning of landscapes. It focuses on the aesthetic, cultural, and social aspects of the landscape, its cultural and historical significance, which, along with its ecological function, are crucial for river restoration. Rivers and smaller waterways in urbanized landscapes are often carriers of memory, linked to the development of settlements, subject to dynamic evolution, and dependent on natural processes and changing approaches and care from residents. The contribution describes contemporary strategies in the field of landscape architecture and urbanism for Prague's river landscape, particularly the area defined by the Vltava River and its tributaries.

Hledání nového vztahu mezi plánováním města a městskou krajinou — Seeking a New Relationship between Urban Planning and Urban Landscape

Ing. Mgr. Eva Jeníková

je krajinářská architektka, spoluzakladatelka atelieru IN-SITE. Je členkou Rady ČAKA, delegátkou v IFLA Europe a členkou České komory architektů. Ve své tvorbě se soustředí na komplexní přístup ke krajině městské i volné, od lokálních intervencí přes veřejné prostory měst a obcí až po koncepční dokumenty velkého měřítka. Je doktorandkou na Ústavu krajinářské architektury FA ČVUT, kde se věnuje novému vztahu mezi plánováním města a městskou přírodou a proměnám urbanisticko-krajinářského přístupu.

is a landscape architect, co-founder of IN-SITE studio. She is a member of the ČAKA Council, delegate to IFLA Europe, member of the Czech Chamber of Architects. Her work focuses on a comprehensive approach to urban and open landscapes, from local interventions through public spaces of towns and villages to large-scale conceptual documents. She is a PhD candidate at the Institute of Landscape Architecture, Faculty of Architecture, CTU, where she focuses on the new relationship between urban planning and urban nature and the transformation of the urban landscape approach.

ABSTRAKT Příspěvek se věnuje novému vztahu mezi plánováním města a městskou krajinou. Zrychlující urbanizace i s tím spojená změna životního stylu souvisí s ohrožením stability ekosystémů, ale i se snížením kvality života lidí, kteří jsou ochuzeni o interakci s přírodním prostředím. Biodiverzita městského prostředí je mnohdy vyšší než druhová rozmanitost okolní volné krajiny – města tak představují prostředí pro přežití řady rostlinných i živočišných druhů, včetně ohrožených. Jako klíčový prvek jsou vnímány plochy tzv. městské přírody: zbytky původních biotopů na periferiích, svažité pozemky, břehové porosty apod., ale i nové spontánní polokulturní biotopy, krajinná rozhraní, vágní terény. Kvalitu a význam těchto ploch lze hodnotit na základě řady kritérií, z nichž jedním je právě kritérium biologické rozmanitosti. Pro komplexní pochopení městské krajiny je však důležité porozumět i vztahu mezi biologickou a sociální diverzitou městské krajiny, a vztahu městských obyvatel k plochám městské přírody.

ABSTRACT This contribution focuses on the new relationship between urban planning and the urban landscape. Accelerating urbanization and the associated lifestyle changes threaten ecosystem stability and reduce the quality of life for people who are deprived of interaction with the natural environment. The biodiversity of urban environments is often higher than the species diversity of the surrounding countryside – cities thus provide a habitat for many plant and animal species, including endangered ones. Urban nature areas, such as remnants of original habitats on peripheries, sloping lands, riparian vegetation, as well as new spontaneous semi-cultural biotopes and vague terrains, are considered key elements. The quality and significance of these areas can be assessed using various criteria, one of which is biological diversity. However, for a comprehensive understanding of the urban landscape, it is important to also understand the relationship between biological and social diversity and the relationship of urban residents to areas of urban nature.

KRISTÝNA KŘÍČKOVÁ

Estetika komponované krajiny a její přesah do dnešní doby — The Aesthetics of Composed Landscapes and Their Relevance Today

Ing. Kristýna Kříčková

je studentkou třetího ročníku doktorského studijního programu Krajinářská architektura na Zahradnické fakultě Mendelovy univerzity v Brně. Působí na Ústavu plánování krajiny a její výzkum se zaměřuje na komponované krajiny. Má dlouholetou praxi v práci na památkovém objektu, edukaci a komunikaci s veřejností. Aktivně se účastní konferencí, projektů a ve spolupráci s kolegy z Ústavu biotechniky zeleně uspořádala výstavu s kritickým katalogem „Zaujatí rostlinami aneb příběh rostlin“.

is a student of the doctoral programme Landscape Architecture at the Faculty of Horticulture, Mendel University in Brno. She works at the Institute of Landscape Planning and her research focuses on composite landscapes. She has many years of experience in working on heritage buildings, education and communication with the public. She actively participates in conferences, projects and also organized an exhibition with a critical catalogue „Intrigued by Plants – the Story of Plants“ in collaboration with colleagues from the Institute of Green Biotechnology.

ABSTRAKT Krajina je součástí životního prostoru člověka a jeho kulturní identity. K základním požadavkům člověka na kvalitu prostředí je jeho „krása“. Důraz kladený na estetiku krajiny se v minulosti projevoval záměrným formováním krajinné scény, do nichž byl vložen „vyšší“ estetický či symbolický řád. Již od dob renesance vznikaly krajinné kompozice na pozadí běžné hospodářsky využívané krajiny s cílem vytvořit krásné a prosperující reprezentativní panství. Pochopení způsobu utváření těchto krajín v minulosti je významné nejen pro nastavení způsobu jejich ochrany, ale i pro současnou krajinnou tvorbu a plánování. Předmětem výzkumu je území stávající Krajinné památkové zóny Vranovsko-Bítovsko. Na základě nového, v mnohém primárního výzkumu vyvstává předpoklad, že se jedná o dvě samostatné kompozice, jejichž rozsah je mnohem větší, než se doposud uvádělo. Cílem výzkumu je identifikovat a interpretovat způsob komponování této krajiny a vyhodnotit její stav pro potřeby současného plánování.

ABSTRACT Landscape is part of human living space and cultural identity. One of the basic human demands for the environment is its „beauty.“ In the past, emphasis on landscape aesthetics manifested itself through the deliberate shaping of landscape scenes into which a „higher“ aesthetic or symbolic order was embedded. Since the Renaissance, landscape compositions have been created against the backdrop of ordinary economically used landscapes with the aim of creating beautiful and prosperous representative estates. Understanding how these landscapes were shaped in the past is important not only for setting conservation methods but also for contemporary landscape creation and planning. The subject of the research is the current area of the Vranovsko-Bítovsko Landscape Conservation Zone. Based on new, in many cases primary research, there is a presumption that these are two separate compositions, whose extent is much larger than previously stated. The aim of the research is to identify and interpret the way this landscape was composed and evaluate its condition for the needs of contemporary planning.

Estetika volné krajiny jako významný faktor přijetí proměny hospodaření směrem k uhlíkové neutralitě — The Aesthetics of the Open Landscape as a Key Factor in Acceptance of the Shift towards Carbon Neutrality in Land Management

Ing. MBA Jan Pešout

je sedlák, ekonom a student doktorandského studia na Ústavu krajinářské architektury

FA ČVUT Praha. Dlouhodobě se věnuje tématům proměny venkova a zemědělské krajiny v jihovýchodním cípu středních Čech v kontextu klimatických a společenských změn, souvisejících s proměnou zemědělského a lesnického hospodaření v důsledku transformace zemědělského sektoru po roce 1989.

is a farmer, economist and a PhD student at the Institute of Landscape Architecture at the Czech Technical University in Prague. He has been working for a long time on the transformation of rural and agricultural landscapes in the south-eastern part of Central Bohemia in the context of climatic and social changes related to the transformation of agricultural and forestry management as a result of the transformation of the agricultural sector after 1989.

ABSTRAKT Příspěvek si klade za cíl přiblížit problematiku estetiky krajiny v kontextu proměny krajiny směrem k dosažení uhlíkové neutrality při jejím využívání. Volná přírodní krajina nese kulturní a emocionální význam pro místní obyvatele. Jejich vnímání krajiny je úzce spojeno s estetickými hodnotami, jako je přirozený vzhled, otevřenost prostoru, biodiverzita a pocit sounáležitosti s přírodou. Změny, které jsou potřebné k dosažení uhlíkové neutrality, mohou narušit takto vnímanou rovnováhu a mít různé estetické dopady, což může ovlivnit ochotu veřejnosti a místních komunit tyto změny přijmout. Z druhé strany však vhodně zvolená opatření a přístupy mohou proměnit vnímání a přijetí proměn krajiny a jejího využití.

ABSTRACT This contribution aims to address the issue of the aesthetics of the open landscape in the context of its transformation towards achieving carbon neutrality in its use. The open natural landscape holds cultural and emotional significance for local residents. Their perception of the landscape is closely linked to aesthetic values such as natural appearance, openness, biodiversity, and a sense of belonging to nature. Changes necessary to achieve carbon neutrality may disrupt this perceived balance and have various aesthetic impacts, which may influence public and community willingness to accept these changes. On the other hand, well-chosen measures and approaches can transform the perception and acceptance of landscape transformations and their use.

Divočina řízená daty – využití generativní umělé inteligence k proměně městské krajiny

— Data-Driven Wilderness – Using Generative Artificial Intelligence to Transform Urban Landscapes

MgA. Adam Varga, Ph.D.

je architekt, počítačový designér a výzkumný pracovník, absolvent architektury na UMRUM v Praze (2024) s diplomovou prací s názvem „URBIOMy Symbio(s)cén“. Jeho výzkum se, v reakci na kolaps biosféry a biodiverzity, zabýval urbanismem založeným na obnově a podpoře přírodních biotopů. Práce představuje koncept URBIOMů, bioinkluzivních částí měst, a analyzuje mapové podklady pro digitální procesy, které je navrhují. V závěru využívá generativní umělou inteligenci k vizualizaci metamorfózy plánu divokého města.

is an architect, computer designer and researcher, graduated in architecture at UMRUM in Prague (2024) with a thesis entitled „URBIOMy Symbio(s) scén“. His research, in response to the collapse of the biosphere and biodiversity, dealt with urbanism based on the restoration and promotion of natural habitats. The thesis introduces the concept of URBIOMs, bioinclusive urban districts, and analyses the mapping basis for the digital processes that design them. Finally, it uses generative artificial intelligence to visualize the metamorphosis of a wild city plan.

ABSTRAKT Příspěvek představí výzkumný projekt, který zkoumá experimentální výpočetní metody pro plánování měst a krajiny prostřednictvím případové studie v reakci na současné environmentální výzvy. Spekulativním způsobem začleňujeme divočinu a obnovu biotopů jako klíčové parametry do procesu digitálního navrhování. Cílem projektu je pomocí analýzy města a krajiny vytvořit digitální informovaný prostor, identifikovat vhodné lokality a následně pomocí generativní umělé inteligence vizualizovat zásahy v terénu. Tyto zásahy promění urbanizovanou krajinu a podpoří vznik podmáčených ploch, historicky typických pro studovanou oblast. Jednotlivé projekce podporují diverzifikaci prostředí, zlepšují povodňovou kapacitu krajiny, vytvářejí nové hranice pro koexistenci městských funkcí a přírody a také podporují nelidské aktéry a spontánnost prostředí.

ABSTRACT This contribution presents a research project that explores experimental computational methods for urban and landscape planning through a case study responding to current environmental challenges. In a speculative way, we integrate wilderness and habitat restoration as key parameters into the digital design process. The project aims to create a digitally informed space through city and landscape analysis, identify suitable locations, and subsequently use generative artificial intelligence to visualize interventions in the terrain. These interventions will transform the urbanized landscape and promote the creation of wetlands, historically typical for the studied area. Individual projections support environmental diversification, improve the flood capacity of the landscape, create new boundaries for the coexistence of urban functions and nature, and also support non-human actors and the spontaneity of the environment.

Tvář peri-urbánní Prahy – okrajová estetika — The Face of Peri-Urban Prague – Marginal Aesthetics

Ing. arch. Adéla Chmelová

je architektka s dlouhodobým zájmem o propojování témat architektury, urbanismu a krajinářské architektury. Ve své disertační práci se zabývá specifiky území na rozhraní města a krajiny. V současnosti je doktorandkou na Ústavu krajinářské architektury FA ČVUT v Praze a spolu s Ing. Vladimírem Sittou zajišťují výuku v ateliéru Sitta–Chmelová, ve kterém hledají nové přístupy k navrhování napříč obory. Spolupracují však také s obcemi na reálných zadáních a přispívají jak ve městech, tak i v malých vesnicích, ke kultivaci vnímání prostoru. V praxi se v současné době věnuje navrhování veřejných prostranství v různých měřítkách, dříve se věnovala také navrhování staveb.

is an architect with a long-standing interest in connecting the topics of architecture, urbanism and landscape architecture. In her dissertation she deals with the specifics of the territory at the interface between the city and the countryside. She is currently a PhD student at the Institute of Landscape Architecture, FA CTU in Prague and together with Vladimír Sitta, they are teaching in the Sitta–Chmelová studio, where they are looking for new approaches to design across disciplines. However, they also collaborate with municipalities on real assignments and contribute to the cultivation of the perception of space both in cities and small villages. The practice is currently involved in designing public spaces at various scales, having previously also been involved in building design.

ABSTRAKT Příspěvek se zaměřuje na estetické charakteristiky peri-urbánní oblasti kolem Prahy a jejich proměnu v kontextu urbanizačních procesů. Peri-urbánní oblasti jsou utvářeny na rozhraní urbanizovaného a krajinného prostředí, kde dochází k prolínání nově vznikajících rezidenčních zón, okolní vesnické zástavby, prvků dopravní a technické infrastruktury, logistických areálů a zemědělských ploch. Představovaný výzkum se zabývá unikátními estetickými vlastnostmi, které formují identitu prostorů vznikajících fúzí těchto rozmanitých prvků. Prostřednictvím případové studie vybraných lokalit přináší příspěvek hlubší vhled do identity těchto dynamických prostor a jejich významu pro rozvoj města. Závěry z výzkumu přispívají k debatě o roli estetiky v plánování peri-urbánních oblastí a nabízí nová východiska pro tvorbu kvalitního obytného prostředí na okrajích velkých měst.

ABSTRACT This contribution focuses on the aesthetic characteristics of the peri-urban area around Prague and their transformation in the context of urbanization processes. Peri-urban areas are shaped at the interface of urban and rural environments, where new residential zones, surrounding village developments, elements of transport and technical infrastructure, logistics centres, and agricultural areas intersect. This research examines the unique aesthetic qualities that shape the identity of spaces created by the fusion of these diverse elements. Through a case study of selected localities, the contribution provides a deeper insight into the identity of these dynamic spaces and their significance for urban development. The research findings contribute to the debate on the role of aesthetics in planning peri-urban areas and offer new approaches for creating high-quality living environments on the outskirts of large cities.

Konference Mezi krajinami / Nová Estetika
Odborná doktorandská konference
Ústavu krajinářské architektury FA ČVUT
ve spolupráci s Galerií hlavního města Prahy
Conference Between Landscapes / New Aesthetics
Doctoral Conference of the Institute of Landscape Architecture, FA
CTU in cooperation with the Prague City Gallery

čtvrtek 24. října 2024 / Thursday 24 October 2024

ODBORNÉ GARANTKY KONFERENCE

/ CONFERENCE EXPERTS

Zuzana Štemberová

Ústav krajinářské architektury FA ČVUT

/ Department of Landscape Architecture, FA CTU

Jitka Hlaváčková

Galerie hlavního města Prahy

/ Prague City Gallery

PROGRAMOVÝ VÝBOR A ORGANIZACE

/ PROGRAMME COMMITTEE AND ORGANISATION

Jitka Hlaváčková (GHMP), Jan Jehlík, Zuzana Štemberová,

Eva Jeníková, Jan Pešout, Adéla Chmelová (FA ČVUT)

S PODPOROU

Stroom den Haag, the municipal office for art in public space
in The Hague a České asociace pro krajinářskou architekturu

Stroom
den Haag Česká asociace
pro krajinářskou
architekturu

EDITOR Zuzana Štemberová, Jitka Hlaváčková

NÁZEV DÍLA Sborník anotací konference

Mezi krajinami 2024 / Nová Estetika

VYDALO České vysoké učení technické v Praze

ZPRACOVALA Fakulta architektury, Ústav krajinářské architektury

KONTAKTNÍ ADRESA Thákurova 9, 166 34 Praha 6 – Dejvice

GRAFICKÝ NÁVRH A SAZBA Kateřina Koňata Dolejšová

POČET STRAN 68

POŘADÍ VYDÁNÍ první

Publikace vznikla za finanční podpory

Fakulty architektury ČVUT v Praze,

podpořena grantem SVK 31/24/15.

FAKULTA
ARCHITEKTURY
ČVUT V PRAZE

G HMP
Galerie hlavního
města Prahy

